

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 19. lipnja 2026.

Analiza odluke

Gašparović protiv Hrvatske
zahtjev br. 56988/21

čl. 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje
čl. 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju – pravo da se ne bude dva puta suđen
ili kažnjen u istoj stvari

*Ukidanje pravomoćne osuđujuće presude
radi otklanjanja bitne postupovne povrede
nije dovelo do povrede konvencijskih prava
(čl. 6. Konvencije i čl. 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju)*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 5. ožujka 2026. odluku u predmetu podnositelja koji je tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje zajamčeno čl. 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) i pravo da se ne bude dva puta suđen i kažnjen u istoj stvari jer mu nije bio dostavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je podnio Glavni državni odvjetnik, te jer mu je dvaput suđeno i dvaput je bio kažnjen za isto djelo.

Općinsko državno odvjetništvo u Sisku je podignulo optužnicu protiv podnositelja pred Općinskim sudom u Sisku zbog kaznenog djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu u kojoj je jedna osoba izgubila život. Nakon provedenog kaznenog postupka, tja sud je proglasio podnositelja krivim za to kazneno djelo te mu je izrekao kaznu zatvora u trajanju od jedne godine koju je potom zamijenio radom za opće dobro. Županijski sud u Karlovcu je potvrdio prvostupanjsku presudu, koja je potom postala pravomoćna, a podnositelj je odslužio izrečenu kaznu. Nakon toga, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske podnijelo je zahtjev za zaštitu zakonitosti, kojim je tražilo da se ukinu presude nižih sudova jer je o predmetu odlučivao sud koji nije bio stvarno nadležan. Vrhovni sud je usvojio taj zahtjev te je ukinuo prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu, utvrdivši da je zbog izmjena Kaznenog zakona za suđenje bio nadležan županijski, a ne općinski sud. Vrhovni sud je uputio nadležni prvostupanjski sud da, ako u ponovljenom postupku podnositelj bude proglašen krivim, ne može izmijeniti presudu na njegovu štetu. Ustavni sud je odbacio kao nedopuštenu ustavnu tužbu podnositelja protiv presude Vrhovnog suda, navodeći da je zahtjev za pružanje ustavnosudske zaštite preuranjen. U ponovljenom postupku Općinski sud u Sisku se proglasio nenadležnim i predmet ustupio stvarno i mjesno nadležnom Županijskom sudu u Sisku. Nakon provedene rasprave i izvođenja svih predloženih dokaza, Županijski sud je proglasio podnositelja krivim za isto kazneno djelo te mu izrekao jednaku kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, zamijenjenu radom za opće dobro, pri čemu je uzeo u obzir i 730 sati rada za opće dobro koje je podnositelj već odradio temeljem prvotne presude. Visoki kazneni sud je odbio

žalbu podnositelja i potvrdio presudu Županijskog suda. Nakon dovršetka ponovljenog postupka, podnositelj je podnio novu ustavnu tužbu, koju je Ustavni sud odbio. Ustavni sud je naveo da je zahtjev za zaštitu zakonitosti izvanredni pravni lijek o kojem se optuženik ne treba očitovati, istovremeno naglašavajući da je u predmetu podnositelja to pravno sredstvo korišteno u njegovu korist. U odnosu na prigovor o povredi načela *ne bis in idem*, naveo je da podnositelj nije bio osuđen za drugo kazneno djelo ili prekršaj, već su se dva postupka protiv njega odnosila na jedan kazneni postupak koji je morao biti ponovljen u korist podnositelja, kao i da mu je izrečena ista sankcija koja nije bila izmijenjena na njegovu štetu.

Europski sud je razmatrao prigovor podnositelja da mu zahtjev za zaštitu zakonitosti nije bio dostavljen na očitovanje, da je ukidanjem pravomoćne presude narušeno načelo pravne sigurnosti te da mu je ponovljenim postupkom bilo dvaput suđeno i dvaput izrečena kazna za isto kazneno djelo na temelju prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije) i prava da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari (čl. 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju).

I. Članak 6. st. 1. i st. 3. t. (c) Konvencije

Pravna sigurnost

Opća načela o pravnoj sigurnosti u kontekstu ukidanja pravomoćne presude sažeta su u predmetu [Xheraj protiv Albanije](#) (br. 37959/02, st. 51.-54., 29. srpnja 2008.).

Mogućnost ponovnog razmatranja kaznenog postupka načelno je spojiva s Konvencijom, uključujući i jamstva iz članka 6. Konvencije. Ipak, posebne okolnosti pojedinog slučaja mogu pokazati da je način na koji je takvo preispitivanje provedeno narušio samu bit prava na pošteno suđenje. Europski sud stoga mora ocijeniti jesu li domaća tijela, prilikom pokretanja i provođenja postupka preispitivanja, nastojala uspostaviti što pravedniju ravnotežu između interesa pojedinca i potrebe osiguranja djelotvornosti kaznenopravnog sustava. U tom pogledu osobito su relevantni: učinak obnove postupka i svih naknadnih postupaka na položaj podnositelja zahtjeva te činjenica je li do obnove postupka došlo na njegov zahtjev; razlozi zbog kojih su domaća tijela ukinula pravomoćnost presude; usklađenost postupka s domaćim pravom; postojanje i djelotvornost postupovnih jamstava koja mogu spriječiti zlouporabu tog postupka od strane domaćih tijela; kao i sve druge okolnosti relevantne za konkretan predmet.

U konkretnom predmetu Europski sud je naglasio da je pravomoćna presuda ukinuta na zahtjev Glavnog državnog odvjetnika isključivo iz postupovnih razloga, odnosno zato što ju je donio sud koji nije bio *ratione materiae* nadležan za postupanje u predmetu podnositelja. . Pritom je uzeo u obzir i da je ponovljeni postupak proveden u skladu s domaćim pravom te da je Vrhovni sud, prilikom ukidanja presude, posebno upozorio nadležni županijski sud na zabranu *reformatio in peius*, a što je predstavljalo važnu zaštitnu mjeru usmjerenu na sprječavanje zlouporabe tog postupka na štetu podnositelja.

Budući da ni Vrhovni sud ni sudovi koji su sudjelovali u ponovljenom postupku nisu koristili nijedan pravni put koji bi se mogao smatrati štetnim za podnositelja, Europski sud zaključio je da ukidanje pravomoćne presude i ponovno suđenje nisu narušili poštenost postupka protiv podnositelja.

Jednakost stranaka u postupku i kontradiktorni postupak

Opća načela o jednakosti stranaka u postupku i pravu na kontradiktorni postupak sažeta su u predmetu [Zahirović protiv Hrvatske](#)¹ (br. 58590/11, st. 42.-43., 25. travnja 2013.).

Europski sud je istaknuo da su načelo jednakosti stranaka i pravo na kontradiktorni postupak sastavni dijelovi prava na pošteno suđenje. Pravo na kontradiktorni postupak postavlja zahtjev da i optužba i obrana moraju dobiti priliku upoznati se s očitovanjima i dokazima koje je podnijela druga strana te se o njima očitovati prije nego što sud donese odluku. Domaći pravni sustavi mogu na različite načine osigurati ostvarenje tog zahtjeva. Međutim, bez obzira na odabrani model, mora se osigurati da druga strana bude upoznata s time da su očitovanja podnesena te da ima stvarnu mogućnost dati svoje primjedbe na njih.

Iako je utvrdio da zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je podnio Glavni državni odvjetnik nije bio dostavljen podnositelju na očitovanje, Europski sud je primijetio da se isti taj zahtjev odnosio samo na moguće povrede prava, te da Vrhovni sud nije ni na koji način nije bio pozvan odlučivati o optužbi protiv podnositelja. Također je istaknuo da je riječ o izvanrednom pravnom lijeku čije podnošenje ovisi o diskrecijskoj ocjeni Glavnog državnog odvjetnika te domaće pravo ne predviđa obvezu njegova dostavljanja optuženiku. Posebno je uzeo u obzir da predmetni zahtjev nije bio podnesen na štetu podnositelja niti je sadržavao bilo kakvu ocjenu njegove krivnje ili nevinosti. U tim okolnostima Europski sud je zaključio da se ne može reći da načelo jednakosti stranaka i pravo na kontradiktorni postupak nisu bili poštovani.

Uzimajući u obzir sve okolnosti predmeta i materijale kojima je raspolagao, Europski sud je odbacio prigovore podnositelja na temelju čl. 6. Konvencije jer isti nisu ukazivali na postojanje povrede prava i sloboda zajamčenih Konvencijom ili njezinim protokolima.

II. Članak 4 Protokola br. 7 uz Konvenciju

Opća načela o pravnoj sigurnosti u kontekstu ukidanja pravomoćne presude sažeta su u predmetu [Mihalache protiv Rumunjske](#)² ([VV], br. 54012/10, st. 127.-133., 8. srpnja 2019.).

Člankom 4. st. 2. Protokola br. 7 izrijekom je predviđena mogućnost da će pojedinac morati prihvatiti progon na temelju istih optužbi u skladu s domaćim pravom ako se predmet obnovi nakon pojave novih dokaza ili utvrđivanja bitne povrede u prethodnom postupku. Istim člankom utvrđeno je i ograničenje primjene načela pravne sigurnosti u kaznenim stvarima. Europski sud je ranije u svojoj sudskoj praksi već utvrdio da pretpostavke pravne sigurnosti nisu apsolutne, one se u kaznenim predmetima moraju ocjenjivati u skladu s čl. 4. st. 2. Protokola br. 7, kojim je izrijekom dopušteno državama ugovornicama da obnove predmet ako se pojave nove činjenice ili ako se utvrdi postojanje bitne postupovne povrede.

Iako je obnova postupka moguća, ona se mora provesti pod strogim uvjetima:

- odluka o obnovi predmeta mora biti opravdana pojavom novih ili novootkrivenih činjenica ili
- utvrđivanjem bitne povrede u prethodnom postupku koja bi mogla utjecati na ishod predmeta.

¹ Analiza presude je dostupna na [hrvatskom jeziku](#).

² Analiza presude je dostupna na [hrvatskom jeziku](#).

Ti su uvjeti alternativni i nisu kumulativni. Europski sud pojedinačno, u svakom predmetu, ocjenjuje jesu li okolnosti na temelju kojih je više tijelo vlasti obnovilo postupak predstavljale nove ili novootkrivene činjenice ili bitnu povredu u prethodnom postupku. Pojam „bitne povrede” u smislu čl. 4. st. 2. Protokola br. 7 upućuje na to da samo ozbiljna povreda postupovnog pravila koja ozbiljno narušava integritet prethodnog postupka može poslužiti kao osnova za obnovu tog postupka na štetu optuženika ako je oslobođen optužbi za određeno djelo ili je kažnjen za manje ozbiljno djelo od onoga koje je predviđeno mjerodavnim zakonom. U takvim slučajevima puka ponovna ocjena dokaza iz spisa koju provede javni tužitelj ili viši sud ne bi ispunilo taj kriterij. Međutim, kada je riječ o situacijama u kojim je optuženik proglašen krivim, a obnova postupka mogla bi biti u njegovu korist, Sud ističe da se u st. 31. Eksplanatornog izvješća Protokola br. 7³ naglašava da „ovaj članak ne sprječava obnovu postupka u korist osuđenika niti bilo koju drugu izmjenu presude u korist osuđenika”.

Europski sud je naveo da je u predmetu podnositelja pravomoćna sudska presuda ukinuta zbog ozbiljnih postupovnih nedostataka, odnosno zato što ju je donio stvarno nenadležan sud. Nakon toga predmet je ponovno razmotren pred nadležnim sudovima na dvije razine nadležnosti te je donesena pravomoćna presuda. Predmet novog postupka odnosio se na istu optužbu i valjanost prethodne odluke o toj optužbi.

Europski sud je ocijenio da je presuda Vrhovnog suda predstavljala ponovno razmatranje predmeta radi ispravljanja bitne povrede u prethodnom postupku, u smislu čl. 4. st. 2. Protokola br. 7. Stoga je i ovaj prigovor odbacio kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

³ Stavak 31. Eksplanatornog izvješća Protokola br. 7 uz Konvenciju:

„Izraz ‚nove ili novootkrivene činjenice’ obuhvaća novi dokaz koji se odnosi na činjenice koje su već postojale. Nadalje, ovaj članak ne sprječava obnovu postupka u korist osuđenika ni bilo koju drugu izmjenu presude u korist osuđenika.“